

MIC. # 10061 (RAB. 2273)

DERASHOT LE- SHABATOT
ULE-MO' ADIM.

דרשות לשבתות ולמועדים.

[17TH CENT?]
SEPHARDIC SCRIPT

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

בדחמיו וחסדיו יאיר אורינו ויקריח שמשינו וירפנו ביתנו
ולאבן עשינו ויקיים בנו קרא דכח וזרחה לכם
זדקה ומרפא בכעפיה

עוד ליום טוב אחרון עם חל בני ולענין העשר

אין כל יטורן רוכב זמנים בניגודך וג' פסוק זה ואמר לפני
שלהבה וסמך של ישראל שבחיו שלהבה הוא אין כל וזהו שבח
וכן מצינו ברוב המקומות שהזכיר שבחיו בענין זה אין מעוכו
בלים יו' וג' כי אין להינו כיו' להינו בכל קדאינו ליו' כי מי שחוק
יערוך ליו' ידמה וג' ולטון זה מצינו שהוא עקר בשירת הים וכמו
שאמר וכמו שנתקנו משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה
ואמרו כולם מי כמך בלים וג' וזה הימה גדול מהו גדל השבח הזה
שנ' שאין בכל יטור הבה כמנהו כי כל הנמצאים הם יצורין ומעשה
קיו' • שבח הוא לאומן שיאמי' • • • הכלים שעשית כמורך
בנה שדרשו ר' זל אינו קיזה שהם אמרו כא וראה שלא סגור
ב' ורס מדה הבה מ' המלך בשר ורס אנטפ שהוא מלך כח
המים וכ' • • • ישראל משתחוים לו יט בעב' יו' יותר שלם מענו ב' •
פי' ב' • • • בשכל ב' בעושר אבל הנה אינו כן שאין בכל עבדיו
באוהו והינו דכתיב בכל חסמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמורך עוד
י' • • • כל הכחור והערים של מעלה הממונים בעולם שיקראו
י' נרדב והוטר אמיתת מציאותם ידיעה אמיתית מה כחם ומה
פ' • • • וזמ' פקודתם ועבדיהם יכולים להוכיח ולבאר עטיניהם
פ' • • • נחתיים כפי' כח פ' • • • מה שאין כאן בשם ית' שאין ברירה
סיבול' • • • אמיתת מציאות ומחוט ואין יכול להוכיח מופת
י' • • • ועד יוכל להוכיח על מציאות שאר הטחור אי' • • •
כ' אי' • • • מצי' כמנהו שכולם כח פעולתם יש לה ע' • • •

חמשים שנה ויש לעבד ויש לשנה ויש לשלשה
יש ימים ויש לשבת אחת ויש ליום אחד ואין לנו רשות
לשעשועה ולא יותר וכל זה ידוע בחכמה הקבלה
כל עת ובכל שעה דכתומי מי גדול אשר לו אהים וגו'
וכן יחזיק מאן מאחר שיצא הדבר מרשותו אינו יכול
לעמוד החלם שזרק אבן מידו אינו יכול להחזירה אבל הבה
לנו דבר התפור עלי למהי אעפ"י לך וגו' ואלו ויאמר כדברך
שנשאלנו וגו' אעפ"י שנשתלחה המכה החזירה אם כן שם גדול הוא
זה לכה מעשיו ועוד סכל בריוהו בראם כדוגמת העולם מה העולם
חומר ויש לו צורה מעדידה אותו להעמידו על מרכונו כן כל הנברא
הוא חומר ויש להם צורה להעמידם ולהניעם ולהחיותם פעולה העורה
היא בחומר ההוא והיא נפש אותו דבר ובהתקשר העורה ההיא בחומר
ההוא נותנת העורה כח לכל חלק וחלק כפי הראוי והצריך לחומר
ההוא וכל חלקי החומר ההוא שהם ומקבלים מכח העורה ביחוד לא זה
קודם לזה ולא זה יותר מזה כפי מדרג שישרו והצריך לו והבה
אינו כן אעפ"י שהוא נפש כל העולם והוא המנהיגו והמעמידו עמו
מתכונתו אין השגחתו והטפעה טובו לא בישראל הקים אף כל יסודו
לכל אין הלא כשאר הכחות כי שאר הכחות מפרטים את הנפש ביחוד
ובטוה והלא מפרט את ישראל לבד ומברכה ישראל יתברך העולם
שנ' רוכב שמים בענן בענן לבד וכולו וברכו בך כל משפחות
האדמה ובורעך וכל יצאנו יי לך את אבותינו וגו' לך יפתח ולא לאחר
וכל ארץ אשר ייו אליך דוהש אותה שמיד וגו' כה ולא באחרת
והיה כיוצא בזה ולעולם היה הבה בעזרת ישראל מאז היו לו נש
ורכב שמים להצילם ולהשמיד אויביהם וכמו שאלמנו ביצאת מצרים
כשבא מטה לפועה היה באייר דכל ויפץ העם בכל ארץ וגו'

בשעה

לא תהו בראה לעבד יצרה וכת וימתחם סעב לעבד ונבלית קום
המצואות לצור האדם דכל נעשה אדם בצלמינו כדמותנו וידעו
בדגת הים וג' הנה קודם שנברא הודיענו שכל המצואות בשבילנו
ואפילו הכוכבים והמזלות דכל ויתן אותם אלהים ברקע השמים וג' לצורך
העולם השפל וכלזה קודם שנברא האדם ואחר שנברא הודיעו בכלזה
ולא הניחו להתנהג על שבעו דסת ויאמר להם אלהים פרו ורבו וג' וכתו
ויאמר אלהים הנה עתה לכם את כל עשב וג' וכשחטא עקללה האדמה
בעבורו דכל ארורה האדמה וג' וכן בדור המבול כתו אמחה את
האדם אשר בראתי וג' אם אדם חטא בהמה מה חטאת יגשל למלך
שעשה חופה לבנו וג' הא למדה שכל המצואות נברא בשביל האדם וכן
פ' דוד המלך ע"ה המשינהו במעשה ידך כלשהו וג' וכן אמר שלמה
ע"ה סוף דבר הכל נשמע וג' כי קדו כל האדם כל העולם לא נברא אלא
בשביל זה האדם אם כן הכל מקיימים ומודיעים שתכלית המצואות
לצורך האדם ותכלית האדם מה הוא לעבוד ^{לבו} לצורא הכל דכל ויקח יו
אלהים את האדם וג' שמא תאמר יש מלאכה בן ידך לעבדה ולשמרה
ולתקור אתה ומה הלשון הזה לעבדה ולשמרה אינו לא לעסוק
בדברי תורה ולשמור את כל מצותיה שנ' לשמור את דרך עץ החיים
ואין עץ החיים לא תורה שנ' עץ חיים הוא למחזיקים בה כן דרשו
בפרקי ר' איעזר וכן בספרי ולעבדו בכל לבבכם זה תלמוד אתה
אומר תלמוד אי אינו לא עבודה הרי הוא ויקח יו אלהים את האדם וג'
לעבדה ולשמרה וכי מה עבודה לשעבד לא למדה עבודה זה תלמוד
שמירה או המצות וכן באבות דר' נתן וכן הוא אונג כל פעל יו למענהו
וכת כל הנקרא בשמי ולבשרי וג' וכת אם לא ברית יואם וללה וג' עמא
כי תכלית המצואות לצורך האדם ותכלית האדם לעבוד לצורא הכל
ועדן יש לשאול מה תכלית דו העבודה אם תאמר היא צורך ובה
הלא כת צוח ואונג אם חטאת מה תפעל בו וג' אם צדקה מה תתן לו וכן
לצורך יאמר ייפני ד' אדם שיהא עבוד לצורא רצו רצו כל
יקח יו אלהים את האדם וכת שיהא רצו

וּבְקִיּוֹת אֲנִי כְּשֶׁר בְּעוֹלָם בָּאתָ הַבְּרִית אֲנוֹשׁ מֵרֹאשׁ וְגַם עַד וְחַס' נִדְק
מִיָּתֶר וְהַסְּמִיכָה שֶׁהוּא צוּרֶךְ הַדְּיוּט עֲדִין יֵשׁ לְשִׁאוֹל מִנֵּה הוּח
הַכְּלִית זֶה הַצּוּרֶךְ וְדַע כִּי הַכְּלִית הַעֲבוּדָה הִיא צוּרֶךְ הַדְּיוּט וְצוּרֶךְ
זְבוּה וְצוּרֶךְ הָעוֹלָם צוּרֶךְ הַדְּיוּט לְתַקֵּן בְּהַ פֶּשַׁע כִּדִי שְׁתִּיהִי נֶפֶשׁ
שְׁלִימָה בְּהַכְּלִית וְשְׁלִימוֹתָה הִיא הַכְּלִיתָה לְחִזּוֹר בְּנוֹעַם יוֹי וְלִבְקֶר בְּהִיבְלוֹ
וְהוּא הַתְּעוּבָה הַגְּדוֹל שֶׁאֵין לוֹ עֵרֶךְ וְדַמְיוֹן וְגַם הַעֲבוּדָה לְשֵׁם יְיָ הַכְּלִיתָה
עֲתָר רֹחַ לִפְנֵי שַׁעַר יְדֵי הַעֲבוּדָה הוּא קִיּוֹם הַמְּצִיאוֹת דַּבָּר אִם לֹא בְּרִית יוֹמֵם
וְלִילָה וְגַם וּבְקִיּוֹם הַמְּצִיאוֹת יוֹשֵׁר מְצִיאוֹתָהּ וְזֶהוּ הַעֲתָר רֹחַ שִׁישׁ לִפְנֵי כִי הוּא
בְּעוֹלָם כִּשְׁכַל הָאָדָם וְכֹאשֶׁר כִּתְבָנוּ בְּפִרְשֵׁי בַמְּדַבֵּר סִינַי לְמַעַלָּה וְכֵשׁ
שֶׁהַשְּׁכַל אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ בְּכַחוֹת הַמְּפִעוֹת כִּמֵּן הַנוֹעֵר הַיֵּד וְהַדָּל וְהַחֲמִשָּׁה
כַּחוֹר כַּח הַמוֹטָר וְהַעוֹזֵר וְהַסּוֹחֵן וְהַדּוֹחָה וְהַמְּצִיֵּר כִּי מִנֵּה הַנְּחָה
יֵשׁ לְשַׁכַּל כֹּא הַפְּעוּלוֹת וְהַתְּעוּבוֹת כִּךְ הֵשִׁים יְיָ אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ וְאֵינוֹ צוּרֶךְ
לְעֲבוּדַת הָאָדָם וְאֵעִפֹּ שֶׁאֵין הַשְּׁכַל חוֹשֵׁשׁ וְאֵין צוּרֶךְ לֹא הַפְּעוּלוֹת וְהַתְּעוּבוֹת
יֵשׁ לוֹ הַנְּחָה מִן הַשְּׁכַל זֶמַן שֶׁלֹּא הַכַּחוֹת וְהַפְּעוּלוֹת פּוֹעֲלִים כִּתְקַן וְכִתְּבוּ
הַמֶּךְ בְּרִיאַת וְחֹזֶק וּבְבְרִיאוֹת הַמֶּךְ וּבְחֻזְקָה תִּהְיֶה הַנֶּפֶשׁ הַשְּׁכִלִית צוּרֶה
עֲלֵנוּ וּבְהַבְטַל הַכַּחוֹת וְהַפְּעוּלוֹת נִתְבַטַּל קִיּוֹם הַמֶּךְ וְתִפְרֹדָה חֲבִילָה
אִם כִּן יֵשׁ הַנְּחָה גְּדוּלָה לְנֶפֶשׁ הַשְּׁכִלִית בְּכַחוֹת הַמְּפִעוֹת כִּךְ הוּא הָעוֹלָם
וְהַמְּצִיאוֹת בְּהַתְּעַסֵּק הָאָדָם בְּמַצוֹת הוּא מִתְקַיֵּם וְכִדְבָר אִם לֹא בְּרִית
יוֹמֵם וְלִילָה וְגַם וּבְקִיּוֹם הַמְּצוּר מִתְּפַרְסְמָה מְצִיאוֹתָהּ יוֹל כֵּשׁ שְׁבִקִיּוֹם הַמֶּךְ
מִתְּפַרְסְמָה הַנֶּפֶשׁ הַשְּׁכִלִית וְעַל כֵּן הִן מְצוּרָה עֲשֵׂה שְׁמִירָה וְלִמּוּד כְּעַד
שֶׁלֹּא אִדָּם לֹא מֵרֶךְ לֶךְ כֵּשׁ שְׁפַעוּלָה רִמּוּחַ אֵיבָרִים שְׁבִיחָה מִקִּיּוֹמֵם אִם
הַמֶּךְ בְּכֻלּוֹ וּמִתְּפַרְסֵם בְּפַעוּלָתָם כִּחַ הַנֶּפֶשׁ הַשְּׁכִלִית כִּךְ בְּעִשְׂיָה רִמּוּחַ
מַצוֹת מִתְקַיֵּם הַמְּצִיאוֹת וּמִתְּפַרְסְמָה אֲמִיתָה מְצִיאוֹת
שֶׁל שִׁיב וּמַצוֹת לֹא עֲשֵׂה אֵינִים כִּי אִם שֶׁב וְלֹא עֲשֵׂה וְהֵם כְּנִגְד
הַמֶּךְ יִגְדֹר הַשְּׁנָה שִׁמָּה וְשִׁמָּה הַאֲמִיר אִם כִּן הַיּוֹחֵךְ עֲתָרִים הָעוֹלָם עַד
מִן הַטֹּרֶה יִגְיוֹם שְׁנִבְרָא נִתְקַיֵּם עַל יְדֵי שְׁבַע מַצוֹת שְׁנִבְרָא אִדָּם

הַרְאֵנוּ

הראשון דבר ויצו יי אהים על האדם לאמור ~~על~~ יוכיח ועוד
 שאעפ שלא היו מתקיימין המצות היה העולם קיים ~~על~~
 של הבה שהמשיך חסדו על כדואיו כדי לקיימם עד עת בא לבדו
 מאדם ועד יציאת מצרים והם כן דורות וכנגדם סדר דוד בהדו ליו
 כי טוב כי לעולם חסדו כן פעמים כלח לומר לך שעלידי רחמי
 וחסדיו נתקיים העולם עד זה הדור והההר כי לעולם חסדו היה
 לעולם ועל כן נתקיים וכאן התנה הבה עם מעשה בראשית וכמו שדרשו
 רז"ל עליון השמי מלמד שהתנה הבה עם מעשה בראשית אם ישר
 מקבלן את התורה מוטב ואם לאו את מחזיר אתכם לתוהו ובהו והההר
 ויתצבו בתחתית החר מלמד שספר עליהם החר כגיגה ואנצ להם אם
 אתם מקבלן את התורה מוטב ואם לאו שם הוא קבורתכם והההר
 נמוגים וכל יושביה וד והההר ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה
 ואם שקטה למה יראה לא בתחלה יראה ויחזק לא יקבלו ישראל את
 התורה ולכשקבלו שקטל נמצא שבתחלה היתה תועלת גדולה
 שעל ידה זוכים לחיי עולם ועד חיים ודאים ושלמות ועמורה וגם
 יש בנתינתה נחת רוח לפעו יח שבקיום המצות יתקיים המציאות ובקיום
 המציאות תפרסם אמירתו מציאותו וגם בנתינתה יש תועלת גדולה
 לאומות העולם אעפ שאינם מקיימם אותה שהרי יש בה לזלזול שה
 מגנות עליהם כמו פרי החג שהם שבעים לספר על
 שבעים אומות ונתינתם להם וכיוצא בה ועוד כון שבקיום
 המצות יתקיים העולם נמצא שיש להם תועלת בהיטגם הם נמצאים
 בעולם ואוכלים עולמם ועוד שעל ידי קיום המציאות והם נמצאים
 בעולם חוקרים ודורשים בעבראים מסיבה לסיבה ומעילה לעילה
 עד שאפשר שישיגו קצת מאומות מציאותו יח נמצא שמכל צד
 יש גם לאומות העולם תועלת גדולה בנתינת התורה לישראל וקבלתם

והוא
 יצא יי
 אהים
 על

הוא אומר ועל כן יש גם לאומות העולם להתבונן ולדעת כבוד קדושה
 וישיגו קצת מאומות מציאותו יח נמצא שמכל צד
 יש גם לאומות העולם תועלת גדולה בנתינת התורה לישראל וקבלתם

היום הגדול הזה וכל שכן ישראל ההודר באנה ונחמה בנות ציון
~~בנות ישראל~~ בנות ציון הן אומות העולם שקראו בנות לציון
 בענין ביר שאן ובנותיה את קנה ואת בעתיה שהכפרים נקראו בנות
 לבתים וישראל נקראו בני ציון וקראו אומות העולם בנות לציון
 וישראל בנים לציון לומר לך כשם שאין הבה יורשה בנחלת האבות
 בזמן שיש לאב בנים דכל אב אין לו והעברתם את נחלתו לבנו כך
 אומות העולם מעת שבחרו ישראל מהם וקראו בנים למקום דכל בני
 בכור ישראל שלח את בני ויעבדו בני אהם ליו. להיכנס זכו בנחלת
 השם ית' שהיא ארץ ישראל דכל כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת יוי
 ונתנה להם הארץ העבירה ביושעה דכל ונתתי אותה לכם מורשה חני יוי
 • מכח חני יוי אהם זוכים בה ועל כן אין טוס אומה ולשון יכולין לישבה
 כראוי עושבה בישראל כי אין להם חלק ונחלה בבית חבינו ולנו לבדנו
 וייה הארץ ושאר האומות לקחו נחלתם מעבר לירדן ושלהם על פני
 חוצות כדכל בהחל עליון ~~הארץ~~ ישראל היא מסר חובתן ~~שאר~~
 מסר חובתן ועל כן קראו צבי לכל הארצות בנות לציון ההודר בנות ולמה
 ציון יותר מכל הארצות כולם מפני שהיא עיקרו של עולם וממנה ~~פיו~~
 נשאל כל העולם כולו וזהו מאמרם זל וחכמים אומ' ממין עברח העולם
 שג' אהים דבר ויקרא ארץ ויהיו ממין מכלל יופי ממין מכלל
 יפיו של עולם ר' איעזר אומ' תלדיה השמים ק' ~~הנמים~~ בראו ותולדות
 הארץ מן הארץ עברחו שג' תולדות השמים והארץ בהראם
 וחכמים אומ' לו ואלו ממין עברחו שג' ממין מכלל יופי ממין מכלל
 יופיו של עולם ול' תתמה על מה שאמרו לו ואלו ממין עברחו כי
 מלך ממין מורה על דבר מסומן וראים כמו שג' הניבי לך ציונים
 מה הציון הלז ובנה אנו כיון והדבר המסומן והראים הם עשרי ושג' ~~אומות~~
 טבהם עברח העולם וכמו שא"ל בלשנים וטתים עשור פלאות חמלק וכו'
 העשר מהם הן המאמרות והשנים ועשרים הן האומות והן חותמו

מסר חובתן
 חכמים
 אומ' כל
 חובתן
 פיו של

העשר מהם הן המאמרות והשנים ועשרים הן האומות והן חותמו

כי כל דבר משהוקק להדבק בייסורו וכשהתפש השכלית משתלחה
 לבוא להתקשר בחומר שואים לה סתבחר לה הדרך שתחפוץ
 ותעצה בו דבר וכל צבאם ורשעו רזל לצביונם נבואו כלומר
 לדעתם ולרצונם וחפצם יש מהם סבחר שיהיה צדיק ועשיר כד
 שיוכל לעמוד בצדקו דכה פן אורש וגנבה ושיעשה רצון קונו בעשר
 ההוא הבה מוסרו למול העושר והצדק להנהיגו בלא הדרכים
 ומזהירו שישמור עצמו מלחטא שאעפ שנימסר למול ביד האדם
 רשות להכריח ומול יותר ממנה שיש רשות וכח למול להכריחו ועל
 זאת ההתנה הוא בא לעולם דכה ראה עתה לפניך היוס וג' את
 לא נאמר לא ונתתי לך זה האיש במעט התעוררות שיתעורר
 יהיה צדיק וגמור שיהיה עליו להכין אותו ולסעדו ונמצא שהוא
 צדיק וטוב לו וקראו בני הוויית השלם לה צדיק מנוחה כלומר
 שאין לו טורח להדריך עצמו בדרכי הצדק וגם יש לו עשר ואם
 ישה אטוח מני הדרך לא יאבד ממנו העשר ההוא כי הוא משתדל
 לאסוף הון והמקל עוזרו אבל יש לשלם הבא עונש גדול כפול ומכופל
 שהרי כלמה שאלו עיניו נתנו רצונו חטא בלי הכרח הרי זה
 צדיק וטוב לו אם הולך בדרך ישר ויש שאינו חפץ להיות עשיר
 לא צדיק ועני כי אם יהיה עשיר אמא העשר יסיתנו לכפור ביוצרו
 דכה פן אטבע וכחשתי ואמרת ורזה האיש מעשרים אנית למול הצדק
 והעוני ויתרו בו כמו שהתירו בראשון הרי זה אם יהיה צדיק וגמור
 יהיה סכרו לעולם מרובה על הראשון ואם יחטא יהיה עונשו קל מצד הראשון
 זה דין צדיק ועני ויש שאינו חפץ להיות לא עני ולא עשיר משני
 הטעמים שאמר שלמה לא ביטני מוסרים אותי למול הצדק והאמת
 והוא הקו השווה ושכרו ועונשו לעולם הבא ממוצע בין שני הנדבקים
 הנזכרים העשיר והעני ויש שאינו חפץ להיות צדיק כי אם רוצה כי
 הרוצה להיות צדיק ונמסר למול הצדק אין בזה כלל עבירה

עבוד השם מצד החסמה לא מצד ההכרח וכבוד השם שאדם
מכריח את שבעו לעבודתו ובזה מתרבה כבודו ועל כן הוא בחר
להיות רשע כדי שיכריח את המזל לכבוד שמים ומכל מקום הוא
רוצה להיות עשיר שהוא מתירא מן השוני כמו שאמרתו למעלה והנה
מוסרו ביד מזל הרשע והרשע ומתרה בו כי אעפ שבוחר להיות
רשע הרשות בידו להיות צדיק ועל זה הוא בוטח להיות שולט במקל
הריזה אם לא ישתדל בכל יכולת המיד להיות צדיק ויניח עצמו
להתנהג לפי שבעו הריזה יהיה רשע וצמור ועשיר וזהו רשע ויטוב
לו ויענש לעולם הבא לא כל כך עונש חמור ויש אוחזי שחר
להיות צדיק והרשיע ואם הוא נמסדל להו בכל שבעו
יצרו ויכריח שבעו יהיה צדיק וצמור ויש צדיק וטוב לו ויהיה
שכרו לעולם הבא שכול ממכור על הצדיק הו ייש שאינו חפץ להיות
עשיר לא רשע ועני בטעם אמר למעלה יהיה רשע ורע לו ואם
יצדיק עצמו יהיה צדיק ורע לו ויש לו שכול ומכח לו זה קוראים חסמי
האומות צדיק תלואה כי יש לו טורח שבעו ויזכר שיש ויש שהוא
חפץ להיות רשע ולא עשיר ול יתנו שאם צדיק ויש שהוא חפץ
להיות חלתימי עשיר וסוף יו עני או בהפך בכל צד על הדרכים
שזכרנו וכל או כונתם וחפצם לעבוד השם יה ההד כל פעליו למענהו
אז רשע ליום רע ול כל הערא רצונו לקלם ולכבוד יוצרו ואפי הרשע
לא בחר להיות רשע להכשם בוראו לא כדי שיכריח שבעו ויטוב
להיות רשע צדיק בקשרו ופעל לו עבא כי פעל הוא עבא שכולם
מתכונים מתחלה לעמול הטובה וצדיק ורשע חפצם היה לעמול לעצמם
טובה היו ברכי נפשי אתיו ול השי וד ועל כן חמור ברכי נפשי חתי
כי הנפש יירגשת בזה היתעלה לברך אתיו ואמה בן אדם פקח עיני
שמוע הסוד והגופלה הנה המסר לראי יו ויש דעת חכמה
על המורה בתיק ויטוב יצדיק ורע לו והיא דעת ר נחמתי בן הקנה

